

Slik gjennomfører du behandling mot skabb

Skabb forsvinner ikke av seg selv, og skal alltid behandles. Behandling av gravide, ammende og barn under to år bør gjøres i samråd med lege.

Varsle nærkontakter

Du må gi beskjed til alle personer du har hatt tett hudkontakt med den siste måneden (statistisk sett lenger enn 15 minutter). Det samme gjelder personer som du deler seng, tøy eller håndklær med. Nærkontaktene bør behandles mot skabb samtidig som deg, uansett om de har symptomer eller ikke. Eksempler på nærkontakter:

- Personer i samme husholdning/kollektiv/rom eller boenhet på institusjon
- Seksualpartnere
- Treningspartnere (dersom aktiviteten involverer tett hudkontakt)
- Lekekamerater til barn

Legemidler

Benzylbenzoat og permetrin er begge reseptfrie legemidler som kan brukes ved behandling av skabb, og du kan kombinere begge i løpet av samme behandling. Dersom behandlingen ikke virker (se også avsnitt på siste side), bør du kontakte lege som kan vurdere å skrive ut reseptpliktige legemidler for ny behandling (disulfram/benzylbenzoat eller ivermektin).

Legemiddel (varenummer)	Type	Anbefalt for	Mengde per innsmøring*	Viktig informasjon
Benzylbenzoat emulsjon 100 ml (244363) 250 ml (338593)	Liniment*** på flaske	Voksne og barn over 2 måneder	Voksne: 100 ml per behandlingsrunde. Barn: 50 ml per behandlingsrunde	Reseptfri Anbefales ikke til gravide. Benzylbenzoat skal smøres på i to omganger for hver av de to behandlingsrundene. En eldre type benzylbenzoat (varenr. 306021/322200) kan gi sterk svie på huden og anbefales ikke til barn.
Permetrin 30 g (466057 og 441642)**	Krem	Voksne og barn over 2 måneder	Voksne og barn over 12 år: 1 tube Barn 5-12 år: 1/2 tube Barn 1-5 år: 1/4 tube Barn 2 måneder-1 år: 1/8 tube	Reseptfri Ammende bør vaske av kremen fra brystvorter før de ammer. Påfør ny krem etterpå.
Disulfram/benzylbenzoat 100 g	Liniment*** på tube	Voksne og barn over 1 år	Voksne: 50-100 g per behandlingsrunde. Barn: 50 g per behandlingsrunde	Reseptpliktig

*Mengdeberegningen er omtrentlig og avhenger av kroppsoverflate, hårvekst med mer.
Pakningsvedleggene for permetrin- og benzylbenzoatkremene er utdaterte. Følg derfor alltid fremgangsmåten slik den beskrives i dette skrevet. *Legemiddel i flytende form.

Fremgangsmåte for riktig behandling

Vær nøye med å gjennomføre behandlingen akkurat slik den er beskrevet nedenfor.

Husk at du må **gjenta behandlingen 7 dager etter første behandlingsrunde**.

Før innsmøring

Kryss av for hver behandlingsrunde

1 2

- ☐ ☐ Klipp og rens negler på fingre og tær.
- ☐ ☐ Dusj eller ta et bad (vask deg nøye).
- ☐ ☐ Tørk deg godt med håndkle og la huden kjøle seg ned i minst 15 minutter.

Ikke påfør hudkremer eller andre kosmetiske produkter før eller under behandlingen.

Innsmøring

Legemiddelet kan sette flekker på klær, baderomsutstyr og møbler. Stå derfor gjerne på håndkle, matte eller liknende ved påsmøring.

1 2

- ☐ ☐ Smør et tynt, dekkende lag over hele kroppen. Start ved hårfestet og jobb deg nedover. Hodebunnen skal smøres hos barn under 3 år. Smør også hodebunnen til eldre barn og voksne dersom det er tydelige tegn på skabbangrep der. Beregn ekstra krem til hodebunnen dersom du har mye hår. Ved behandling av bleiebarn må du smøre bleieområdet på nytt etter alle bleieskift. Ved unormalt hyppig bleieskift må lege kontaktes for råd om behandling.

Unngå å få legemiddelet i øynene og munnen. Hos barn kan man beskytte øynene med f.eks. en klut. Får man legemiddelet i øynene må man straks skylle grundig med lunkent vann og myk stråle i minst 10 minutter. Kontakt Giftinformasjonen på telefon 22 59 13 00 hvis ubehag vedvarer.

Husk å smøre:

1 2

- ☐ ☐ Rygg (be om hjelp slik at du får smurt nøye)
- ☐ ☐ Ører (også bak ørene)
- ☐ ☐ Mellom fingre, under negler og på neglebånd
- ☐ ☐ Tær, mellom tær og under føtter
- ☐ ☐ Navle
- ☐ ☐ Ytre kjønnsorganer (hele penis inkludert under forhuden hos menn og de ytre kjønnsleppene hos kvinner)
- ☐ ☐ Rundt endetarmsåpning

Braker du benzybenzoat så må dette smøres på huden i to ganger for hver behandlingsrunde, slik at du få påført nok legemiddel over hele kroppen. Pass på at middelet er helt tørt etter første innsmering (det tar vanligvis ca. 10 minutter) før du smører på for andre gang.

Etter innsmering

- La legemiddelet virke i 24 timer.
- Hvis du vasker hendene eller bruker hånddesinfeksjon før det har gått 24 timer må hendene smøres igjen.
- Pass på å ikke ta på øynene. Du kan gjerne bruke engangshansker ved f.eks. toalettbesøk og oppvask for å slippe å smøre på nytt.

Dette må du gjøre mens behandlingen virker i 24 timer:

- 1 2
- ☐ ☐ Vask alt av klær, håndklær, sengetøy og annet tøy som den smittede har brukt den siste uken på 60 grader, eller legg det bort i 7 dager. Husk også kosebamser og parkdress til barn, hansker, luer og sko. Du kan også drepe skabbmidden ved å fryse ned tekstiler og gjenstander i minus 18 grader (pass på at de er helt gjennomfrosne).
 - ☐ ☐ Støvsug sofa, seng og lignende.
 - ☐ ☐ Bytt til rent sengetøy (før legemiddelet vaskes av).
 - ☐ ☐ 24 timer etter innsmering kan legemiddelet vaskes av.
 - ☐ ☐ Bruk kun rent undertøy og klær som har blitt vasket på 60 grader, eller som ikke er blitt brukt på en uke.

Viktig! Gjenta hele prosedyren etter 7 dager for å være sikker på at skabben ikke kommer tilbake.

Selv ved vellykket behandling kan den som er smittet oppleve kløe og utslett i 2-4 uker, samt få flere merker på huden. Dette skyldes kroppens reaksjon på skabb, men også selve behandlingen. Antihistamin eller en svak kortisonkrem kan lindre kløen og fås kjøpt på apotek. Kontakt lege dersom kløe og andre hudreaksjoner varer i over fire uker etter første behandlingsrunde.

Hvis behandlingen ikke virker

I noen tilfeller virker ikke behandlingen. Det kan være flere grunner til det:

- Legemidlene fungerer ikke like godt fordi skabbmidden har utviklet høyere toleranse mot dem.
- At du blir smittet på nytt av andre personer som ikke har gjennomført behandling.
- Behandlingen er ikke gjennomført på riktig måte.
- Feil diagnose – det er ikke skabb som forårsaker hudproblemene.